

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ

Еш С.М., Тарасюк В.П.

Охарактеризовано проблеми розвитку та становлення фондового ринку як складової фінансового ринку України. Розглянуто сутність шляхів оптимізації державного регулювання фондового ринку. Проаналізовано основні завдання державного регулювання.

Ключові слова: фондовий ринок, державне регулювання фондового ринку, фінансова глобалізація, програма розвитку фондового ринку.

На сучасному етапі розвитку фондового ринку України немає об'єктивних передумов для формування ринкових механізмів саморегулювання та ціноутворення. Саме тому фондовий ринок, з одного боку, насичений цінними паперами, а з іншого – в його діяльності бере участь велика кількість суб'єктів, які часто мають спекулятивний, а не інвестиційний характер. З огляду на це, важливого значення набуває ефективна державна політика регулювання ринку.

Згідно з Програмою розвитку фондового ринку України на 2011-2015 рр. , основною функцією фондового ринку є забезпечення вільного та швидкого перетоку інвестиційного капіталу від особи, яка володіє вільними інвестиційними ресурсами , до особи, якій необхідні такі ресурси для розвитку, що шляхом створення механізму акумулювання, розподілу та перерозподілу коштів забезпечить грошовим капіталом потреби економіки країни.

Проте сьогодні не забезпечується виконання основної функції фондового ринку України. В проекті Програми розвитку фондового ринку на 2011-2015 рр. зазначено такі фактори, які негативно впливають на розвиток ринку загалом :

1) відсутність ефективного механізму захисту прав інвесторів, складність процедур реструктуризації і як наслідок, – обмеженість вторинного ринку;

2) складність організації та проведення первинних публічних розміщень фінансових інструментів;

3) занадто вузькі можливості для сек'юритизації фінансових активів, що стримує обіг таких активів та обмежує можливості залучення довготермінових інвестиційних ресурсів у важливі галузі економіки;

4) недосконала система допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України та дозволу на обіг цінних паперів українських емітентів за кордоном, яка не дає повною мірою реалізувати інвестиційний

потенціал українських підприємств і залучити на вітчизняний фондовий ринок інвестиційно привабливі інструменти з іноземних ринків капіталу;

5) надто низький рівень прозорості фондового ринку. Інформація, яку розкривають учасники ринку про свою діяльність, не завжди є достатньою, актуальною та об'єктивною;

б) слабка взаємодія бірж із системами виконання біржових договорів. Недостатня взаємодія регульованих ринків із депозитарною системою України та відсутність механізмів повноцінного клірингу створюють труднощі як для учасників ринків, так і для держави загалом.

Державне регулювання фондового ринку передбачає встановлення правил інвестиційного процесу, дотримання яких є обов'язковим для всіх. Серед основних завдань в інвестиційному середовищі ринка доцільно виокремити такі, як: впорядкування діяльності позичальників капіталу та фінансових посередників, забезпечення рівних можливостей для доступу на ринок, додержання учасниками ринку вимог законодавства, запобігання монополізації та створення умов для розвитку добросовісної конкуренції та інші.

Отже, політика держави у сфері фондового ринку передбачає об'єднання в єдину систему методів і прийомів, які впорядковують операції з цінними паперами, підпорядковує їх визначеним правилам і процедурам. Вона повинна забезпечувати рівновагу інтересів усіх учасників фондового ринку в межах чинного законодавства. Головними цілями державного регулювання фондового ринку є створення правових, соціальних і економічних передумов для залучення коштів у реальний сектор економіки, що сприятиме економічному зростанню країни. Ринок, який не контролює держава, веде до монополізму, надмірного майнового розшарування населення, безробіття та соціального напруження.